

[Clausager.]

været den ringeste til at lede sin Bedrift, faa den største Forøring. Det er et frygteligt Princip at nedlægge i et Forslag. Jeg begriber ikke, at man for fuldt Alvor tør gøre det i en saadan Tid og saa lade alle de andre, som ikke er kommet saa langt ned, passe sig selv, ja, endogsaa lade dem være med til at betale Gælden.

Saa er der ved Siden af ikke Spor af Lettelse for Erhvervsbyrderne i al Almindelighed, ikke det mindste, kun denne øjeblikkelige Indsprøjtning til Fordel for de mest forgældede. Et mærkværdigt Udslag kan det give sig, vil man se af de Bilag, der ledsagede Forslaget i dets første Skikkelse. Foretager man nogle Beregninger, kommer man til underlige Resultater af dets Virkninger. Hele Tiden er det saadan, at til dem, der har hængt i og gjort, hvad de kunde for at klare sig selv ved Dygtighed og Spar-sommelighed, siger man: Pas dig selv, min Ven, nej, det er den anden, vi tager under Vingerne, selv om den første døjer lige saa meget som Følge af de to Pristal med at faa det til at køre rundt økonomisk, hvad selve Bedriften angaar. Man kan f. Eks. sammenligne et Par Tilfælde. Jeg gaar ud fra, at ærede Medlemmer kender Reglerne nogenlunde og selv har læst Forslaget. Det er saaledes, at man skriver op, hvad en Mand ejer og har, derfra trækker man hans Gæld, saa har man hans Nettoformue, og saa sammenligner man hans Nettoformue med hans Gæld, og af den Forskel, der er, faar han 2 pCt. Saa siger jeg: En Husmand ejer en lille Ejendom, kun en ganske lille Ejendom, der er 10 000 Kr. værd, han har hængt godt i, har passet godt paa, han har 5 000 Kr.s Gæld, og han ejer 5 000 Kr., hans Gæld og hans Nettoformue er den samme, Forskel lig Nul, han kan passe sig selv, der er ikke noget at gøre. Ved Siden af bor en lille Gaardmand, han har en Ejendom, der er 30 000 Kr. værd, paa den er der 20 000 Kr.s Gæld, hans Nettoformue er 10 000 Kr., Forskellen paa hans Formue og hans Gæld andrager 10 000 Kr., 2 pCt. af det er 200 Kr. Det ser i Sandhed mærkværdigt ud. Der er ingen af dem, der er alt for galt stillet, det ser ikke helt tosset ud i de to Eksempler, jeg har nævnt, men den lille Husmand, der ejer 5 000 Kr. i sit lille Brug, faar ingenting, og den lille Gaardmand, der ejer 10 000 Kr., faar 200 Kr. Det er en mærkværdig Forestilling. Som bekendt er de begge to kriseramte i den Forstand, at deres Udgifter og Indtægter passer ikke sammen, som Landbrugets Tillidsmænd siger.

Saa er der ogsaa en anden Ting, men for ikke at trætte skal jeg lade Eksemplerne

ligge. Det er dette, at man hjælper faktisk den Mand, der er insolvent, til Trods for, at det kan gøres op, at han har større Gæld end Formue. Han faar dog aldrig mere end 2 pCt. af den Gæld, der svarer til Ejendommens Værdi, han kan ikke komme helt op, hvis han har kolossal Gæld, men man øser alligevel Penge ud i hans Forretning, skønt den ganske sikkert i mange Tilfælde er højst moden til Akkord.

I Modsætning til dette Regeringsforslag, der, som sagt, kun giver en øjeblikkelig økonomisk Indsprøjtning og kun til enkelte Landmænd, der har lavet mest Gæld, og ikke noget til alle Landbrugets Udøvere i øvrigt, og som ikke gør Spor for at bringe Lettelse i Byrderne, staar Venstres Forslag, der er skrevet over Udtalelserne fra Landbo- og Husmandsforeningerne: Almindelig Lettelse i Landbrugets Byrder, der skal komme alle Erhvervets Udøvere til gode, for det er deres moralske Ret. Dør spørger man ikke om, hvad de er, og hvem de er, for det er deres Ret hver især som Landbrugere at faa en Nedsættelse i de offentlige Byrder og en Fjernelse af Toldbyrder. Først foreslaar det en Nedbringelse af de faste Skatter til det Niveau, de havde for 15 Aar siden, ikke til det Beløb, det maa man ikke tro, men til det Niveau, den Promille, og saa lader vi Ejendomspriserne tælle med, det bliver mere eller mindre. Det er den Nedsættelse i de faste Skatter, som Staten kan foretage, og det vil blive en Lettelse for alle. Men dernæst skal der foretages den Fjernelse af Toldbyrderne for Landbrugets Driftsmidler, som jeg har omtalt, og endelig skal der ske en Ændring af Formueskatten, saaledes at de Formuer, der er bundet i Landbruget og i andre Erhverv og kun giver en lille Afkastning, faar en Lettelse, medens de Formuer, der er bragt saaledes, at de giver en Afkastning paa over 4 pCt., faar et Paalæg. Det er et Forslag, der ogsaa kan betragtes som en Kriseforanstaltning, for det er en Imødekommelse af Ønsket fra den Kapital, som er bundet i Ejendomme, og som ingen Afkastning giver, om en noget lempeligere Beskatning. Til Gengæld tager vi saa paa de Steder, hvor der bliver afkastet meget.

Jeg vil driste mig til at paastaa, at hvis man ikke gaar til at nedsætte de faste Ejendomsskatter i al Almindelighed og ikke vil tage med lempelig Haand paa de Formuer, der giver daarlig Afkastning, vil det betyde, at Landbruget, hvis disse Tider varer ved, vil synke dybere og dybere, til Skade ikke blot for Landbruget selv, men til Skade for hele Samfundet, thi man kan